LEKCJA 30: PRZYDATNE ZWROTY

W której: poznasz przydatne zwroty, których użyjesz i które usłyszysz w codziennych życiowych sytuacjach za granicą.

JAK POWIEDZIEĆ….

to speak - mówić (w jakimś jezyku, rozmawiać)

Do you speak English? - Mówisz po angielsku?

to say - powiedzieć (coś)

How do you say… in English? – Jak powiedzieć… po angielsku?

How do you say "that" in English? – Jak powiedzieć "to" po angielsku?
/haʊ du: ju: seɪ ðæt ɪn ˈɪŋglɪʃ/

Uniwersalne pytanie, które otwiera ci drogę do nauki na żywo. Zamiast **that** wstawiasz **polskie słowo**, którego angielskiego odpowiednika szukasz:

How do you say "cześć" in English? – Jak powiedzieć "cześć" po angielsku?

How do you say "dziękuję" in English? – Jak powiedzieć "dziękuję" po angielsku?

Na zdrowie!

How do you say "Na zdrowie!" in English? – Jak powiedzieć "Na zdrowie!" po angielsku?

JAK TO SIĘ NAZYWA….

to call - wołać

What do you call this in English? – Jak to się nazywa po angielsku?

/wɒt duː juː kɔːl ðɪs ɪn ˈɪŋglɪʃ/

What do you call that in English? – Jak **to (dalej)** się nazywa po angielsku?
/wɒt duː juː kɔːl ðɪs ɪn ˈɪŋglɪʃ/

Mówisz to, gdy **wskazujesz palcem na konkretny przedmiot** (w sklepie, w restauracji, w hotelu) i chcesz znać jego angielską nazwę. Trzymasz coś w ręku albo pokazujesz coś na półce — wtedy ten zwrot pasuje idealnie.

UWAGA – this czy that? Jeśli przedmiot jest blisko ciebie / w twojej ręce → **this**. Jeśli jest dalej, na drugim końcu pokoju → **that**. W praktyce **that** działa w obu sytuacjach i jest częstsze w pytaniach o język.

UWAGA – PUŁAPKA: Polacy często mówią błędnie ~~"How do you call this?"~~ — to kalka z polskiego "jak to nazywasz?".

CO TO ZNACZY

to mean - znaczyć, mieć znaczenie

What does it mean? – Co to znaczy?
/wɒt dʌz ɪt miːn/

Pytasz, gdy słyszysz lub widzisz nieznane słowo i chcesz znać jego znaczenie. Możesz wskazać palcem na napis, który właśnie zobaczyłeś:

What does "occupied" mean? – Co znaczy “occupied"?

What does "out of order" mean? – Co znaczy "out of order"?

It means: “zajęty”. – To znaczy “zajęty”?

It means: “zepsuty”. – To znaczy “zepsuty”?

GDY NIE USŁYSZAŁEŚ / NIE ROZUMIESZ

Sorry? – Słucham?
/ˈsɒri/

Pardon? – Słucham? (bardziej formalnie)
/ˈpɑːdn/

I beg your pardon? – Bardzo przepraszam, słucham? (najbardziej formalnie)
/aɪ beg jɔː ˈpɑːdn/

Wszystkie trzy znaczą to samo — mówisz to, gdy **nie usłyszałeś** albo **nie zrozumiałeś** tego, co ktoś powiedział, i prosisz o powtórzenie. Skala formalności rośnie od **Sorry?** (luźne, codzienne, najczęstsze) przez **Pardon?** (grzeczne) do **I beg your pardon?** (bardzo grzeczne, prawie staromodne).

Możesz też poprosić wprost o powtórzenie:

Can you say that again? – Możesz to powtórzyć?
/kæn juː seɪ ðæt əˈgen/

UWAGA: Nie mów ~~*“Repeat that please! - Powtórz to!“*~~ — brzmi rozkazująco i nieuprzejmie, jakbyś dyrygował kelnerem. **Sorry / Pardon / I beg your pardon** oraz **Can you say that again?** to formy, których naprawdę używają native speakerzy.

ODPOWIEDŹ NA „THANK YOU"

Gdy ktoś podziękuje ci za coś, w angielskim oprócz **You're welcome** masz mnóstwo innych opcji. Oto dwie najbardziej życiowe:

No problem. – Nie ma problemu.
/nəʊ ˈprɒbləm/

Najbardziej luźna i codzienna odpowiedź. Mówisz to, gdy zrobiłeś dla kogoś coś prostego — otworzyłeś drzwi, pożyczyłeś długopis, podpowiedziałeś drogę. Lekko, bez patosu.

My pleasure. – Cała przyjemność po mojej stronie.
/maɪ ˈpleʒə/

Bardziej eleganckie, cieplejsze. Mówisz to, gdy chcesz podkreślić, że **rzeczywiście** chętnie pomogłeś. Często słychać to w hotelach, restauracjach, sklepach — obsługa odpowiada tak na podziękowania klienta.

UWAGA – WYMOWA: W **pleasure** /ˈpleʒə/ litera **s** wymawia się jak **ʒ** — to dźwięk między polskim 'ż' a 'ź'. Tak samo jak w **measure**, **treasure**.

YOU TOO / ME NEITHER — JA TEŻ / JA TEŻ NIE

too – też

Słowa tego użyjesz m.in. tak:

YOU TOO – TY TEŻ / NAWZAJEM

You look great! – Świetnie wyglądasz! /juː lʊk greɪt/
You too! – Ty też! /juː tuː/

Have a nice day! – Miłego dnia! /hæv ə naɪs deɪ/
You too! – Nawzajem! /juː tuː/

Have fun! – Baw się dobrze! /hæv fʌn/
You too! – Ty też! /juː tuː/

Twoja kolej:)
Co odpowiesz?

Have a great weekend! – Udanego weekendu!
.
.
.

You too! – Ty też! / Nawzajem! /juː tuː/

ME TOO – ja też (po zdaniu twierdzącym)

Mówisz **Me too** w odpowiedzi na zdanie **twierdzące** o drugiej osobie, gdy jest u ciebie tak samo.

I'm hungry. – Jestem głodna. /aɪm ˈhʌŋgri/
Me too. – Ja też. /mi: tu:/

I'm tired. – Jestem zmęczony. /aɪm ˈtaɪəd/
Me too. – Ja też. /mi: tu:/

I love coffee. – Uwielbiam kawę. /aɪ lʌv ˈkɒfi/
Me too. – Ja też. /mi: tu:/

I have a sister. – Mam siostrę. /aɪ hæv ə ˈsɪstə/
Me too. – Ja też. /mi: tu:/

Twoja kolej:)
Co odpowiesz?

I love pizza. – Uwielbiam pizzę.
.
.
.

Me too. – Ja też. /mi: tu:/

UWAGA: "**Me too**" używamy tylko w odpowiedzi na **zdanie twierdzące (ja też coś lubię, robię chcę)**.

W odpowiedzi na zdanie przeczące zamiast "too - też (tak) " używamy słówka "**neither - też nie**".

Klasyczna brytyjska wersja wymowy to /ˈ**naɪðə**/. Niektórzy Amerykanie mówią /ˈniːðə/.

Cały zwrot brzmi: **Me neither.** – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

ME NEITHER – ja też nie (po zdaniu przeczącym)

I'm not hungry. – Nie jestem głodna. /aɪm nɒt ˈhʌŋgri/
Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

I'm not tired. – Nie jestem zmęczony. /aɪm nɒt ˈtaɪəd/

Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

I don't like coffee. – Nie lubię kawy. /aɪ dəʊnt laɪk ˈkɒfi/
Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

I can't swim. – Nie umiem pływać. /aɪ kɑ:nt swɪm/
Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

I don't have a car. – Nie mam samochodu. /aɪ dəʊnt hæv ə kɑ:/
Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

Twoja kolej:)
Co odpowiesz?

I don't understand. – Nie rozumiem. /aɪ dəʊnt ʌndəˈstænd/
.
.
.

Me neither. – Ja też nie. /mi: ˈnaɪðə/

SŁUCHAJ!

Listen, where is Tom? – Słuchaj, gdzie jest Tom?
/ˈlɪsn weər ɪz tɒm/

Słowo **listen** dosłownie znaczy "słuchaj" — ale w mowie codziennej działa jako **sygnał, którym przyciągasz uwagę rozmówcy**. Dokładnie tak, jak po polsku zaczynasz zdanie od *"Słuchaj, ..."* albo *"Hej, ..."*. Używasz go, gdy chcesz coś szybko zapytać, oznajmić albo poprosić.

Inne przykłady:

Listen, have you got a moment? – Słuchaj, masz chwilę?

Listen, I have an idea. – Słuchaj, mam pomysł.

Listen, can you help me? – Słuchaj, możesz mi pomóc?

JASNE!

Typowa potoczna odpowiedź na prośbę, np.

Could you help me? – Mógłbyś mi pomóc?
/kʊd juː help miː /

To:

Of course! – Oczywiście! (mocniejsze, bardziej entuzjastyczne) /əv ˈkɔːs/

Sure. – Jasne. (luźniejsze, codzienne) /ʃɔː/

Obie znaczą to samo — że tak, chętnie pomożesz.

NIE MOGĘ SIĘ DOCZEKAĆ

I can't wait! – Nie mogę się doczekać!
/aɪ kɑːnt weɪt/

Mówisz to, gdy **bardzo cieszysz się na coś**, co ma się wydarzyć: wakacje, spotkanie, koncert, urodziny, dostawa paczki.

Tomorrow is my birthday. I can't wait! – Jutro są moje urodziny. Nie mogę się doczekać!

POMOC W KŁOPOTACH

What's wrong? – Co się stało? (dosł. "Co jest źle?")
/wɒts rɒŋ/

Pytasz, gdy widzisz, że ktoś jest smutny, zdenerwowany, wygląda na chorego albo coś mu nie idzie. Pełne troski.

Are you alright? – Wszystko w porządku?
/ɑː juː ɔːlˈraɪt/

Bardzo brytyjski zwrot. Pytasz, gdy ktoś się przewrócił, uderzył w coś, wygląda blado albo gdy widzisz, że dzieje się coś niedobrego.

UWAGA – UK: Brytyjczycy używają samego **Alright?** (bez 'are you') jako **luźnego powitania** — to znaczy po prostu "cześć, co tam?". Nie myl tego z troską — często to tylko "siema".

I'M LOST

I'm lost. – Zgubiłem się.
/aɪm lɒst/

Mówisz to, gdy **nie wiesz, gdzie jesteś**: na ulicy, w obcym mieście, w wielkim sklepie, w metrze. Często łączy się z prośbą o pomoc:

I'm lost. Could you help me? – Zgubiłam się. Mógłbyś mi pomóc?

POMOCNA DŁOŃ

Do you need help? – Potrzebujesz pomocy? (uniwersalne, neutralne)

Do you need a hand? – Pomóc ci? (dosł. „potrzebujesz ręki?")
/du: ju: ni:d ə hænd/

Idiomatyczna alternatywa do **Do you need help?**. Mówisz to, gdy widzisz, że ktoś się męczy z czymś fizycznym: niesie ciężkie torby, próbuje otworzyć drzwi, układa coś, gubi się z mapą.

Skąd to słowo? Hand = ręka. To metafora — proponujesz komuś **swoje ręce do pomocy**.

W KAWIARNI / RESTAURACJI — CO USŁYSZYSZ

For here or to take away? – Na miejscu czy na wynos?
/fɔ: hɪə ɔ: tə teɪk əˈweɪ/

Standardowe pytanie, które usłyszysz przy kasie w kawiarni, fast foodzie albo barze z kanapkami. Dwie możliwe odpowiedzi:

For here, please. – Na miejscu, proszę.
To take away, please. – Na wynos, proszę.

UWAGA – UK vs US: W Stanach częściej powiedzą **For here or to go**? zamiast **to take away**. Znaczenie identyczne.

COŚ JESZCZE?

Anything else? – Coś jeszcze? /ˈeniθɪŋ els/
That's all, thank you. – To wszystko, dziękuję. / ðæts ɔːl/

Pod koniec składania zamówienia kelner lub kasjer pyta, czy chcesz coś jeszcze. Twoja odpowiedź, jeśli skończyłaś: **That's all, thank you.**

PRZY STOLE

Help yourself. – Częstuj się!
/help jɔːˈself/

Mówisz to gościowi, który właśnie wszedł do twojego domu albo siedzi przy twoim stole — gdy chcesz, żeby **sam wziął sobie jedzenie/picie**, bez czekania na zaproszenie.

The biscuits are on the table. Help yourself! – Ciastka są na stole. Częstuj się!

Help yourself to some wine. – Częstuj się winem.

*

Enjoy your meal! – Smacznego! *(dosł. "Ciesz się swoim jedzeniem")*
/ɪnˈdʒɔɪ jɔː miːl/

Zwrot, który **usłyszysz od kelnera**, gdy stawia talerz przed tobą. Sam też możesz tak życzyć drugiej osobie przy stole.

W PUBIE

It's on me. – Ja stawiam. *(dosł. "To jest na mnie")*
/ɪts ɒn miː/

Mówisz to, gdy chcesz **zapłacić za drinki lub jedzenie wszystkich** w towarzystwie. Dosłownie: *"to jest na mnie"*, czyli rachunek spada na ciebie. Klasyczny gest między znajomymi w pubie.

It's on the house. – To jest na koszt firmy. *(dosł. "To jest na lokal")*
/ɪts ɒn ðə haʊs/

Mówi to bartender lub kelner, gdy **lokal stawia ci coś za darmo** — w prezencie, jako przeprosiny (bo np. czekałeś za długo), jako gest dobrej woli. *House* = dom, czyli "ten lokal".

*

Bottoms up! – Do dna! (dosł. "dna do góry")
/ˈbɒtəmz ʌp/

Cheers! – Na zdrowie!
/tʃɪəz/

Toasty. **Cheers!** to uniwersalne "na zdrowie" przed wypiciem. **Bottoms up!** to bardziej imprezowy toast, gdy zachęcasz wszystkich, żeby wypili całą zawartość kieliszka.

UWAGA – UK: W Wielkiej Brytanii **Cheers!** ma drugie znaczenie — używa się go też jako luźnego **"dzięki!"**. Słyszysz to non-stop, np. gdy ktoś przepuści cię w drzwiach: *"Cheers, mate!"*

ŻYCZENIA I GRZECZNOŚĆ NA CO DZIEŃ

Bless you! – Na zdrowie! *(gdy ktoś kichnie)*
/bles juː/

Tradycyjny zwrot, który mówisz osobie, która właśnie kichnęła. Dosłownie: "niech Bóg cię błogosławi" — ale w praktyce to czysta grzeczność, nikt nie myśli o religijnym znaczeniu. Native speakerzy mówią to odruchowo.

*

Good luck! – Powodzenia!
/gʊd lʌk/

Mówisz przed czymś ważnym: egzaminem, rozmową o pracę, meczem, premierą. Klasyczne życzenie sukcesu.

Have a seat. – Proszę usiąść. (dosł. "Miej miejsce")
/hæv ə siːt/

Grzeczne zaproszenie do zajęcia miejsca — w biurze, u lekarza, na recepcji, u kogoś w domu. Brzmi bardziej elegancko niż samo *"Sit down"*, które brzmi rozkazująco, jak do psa.

ZNAKI I KOMUNIKATY PUBLICZNE

To napisy, które **zobaczysz** na drzwiach, w sklepach, w windach, na stacjach — nie usłyszysz ich, ale musisz je rozumieć.

Out of order. – Awaria. / Nieczynne. (= nie działa)
/aʊt əv ˈɔːdə/

Napis na zepsutym automacie, windzie, bankomacie, automacie z biletami. Dosłownie: "poza porządkiem", czyli nie działa.

Wet floor. – Mokra podłoga.
/wet flɔː/

Żółta tabliczka, którą stawia pani sprzątająca, po umyciu podłogi. Ostrzega przed poślizgnięciem.

No entry. – Zakaz wstępu.
/nəʊ ˈentri/

Napis na drzwiach, korytarzach, strefach służbowych. Dosłownie: "brak wejścia".

SYTUACJE

Knock, knock. – Puk, puk.
/nɒk nɒk/

Occupied – Zajęte!
/ˈɒkjupaɪd/

Klasyczna scenka w **publicznej toalecie bez zamka** lub gdy zamek jest zepsuty. Pukasz w drzwi, żeby sprawdzić, czy ktoś jest w środku. Osoba w środku odpowiada **Occupied!** — zajęte.

*

Smile! – Uśmiech!
/smaɪl/

Say cheese! – Powiedz "ser"! (przy zdjęciu)
/ seɪ tʃiːz/

Tradycyjne komendy fotografa, gdy robi ci zdjęcie. **Say cheese!** wymyślono, bo wymawiając "**cheese**" automatycznie rozciągasz usta w uśmiech.

BRAWO TY 🥳🚀🙌